

บทที่ 3

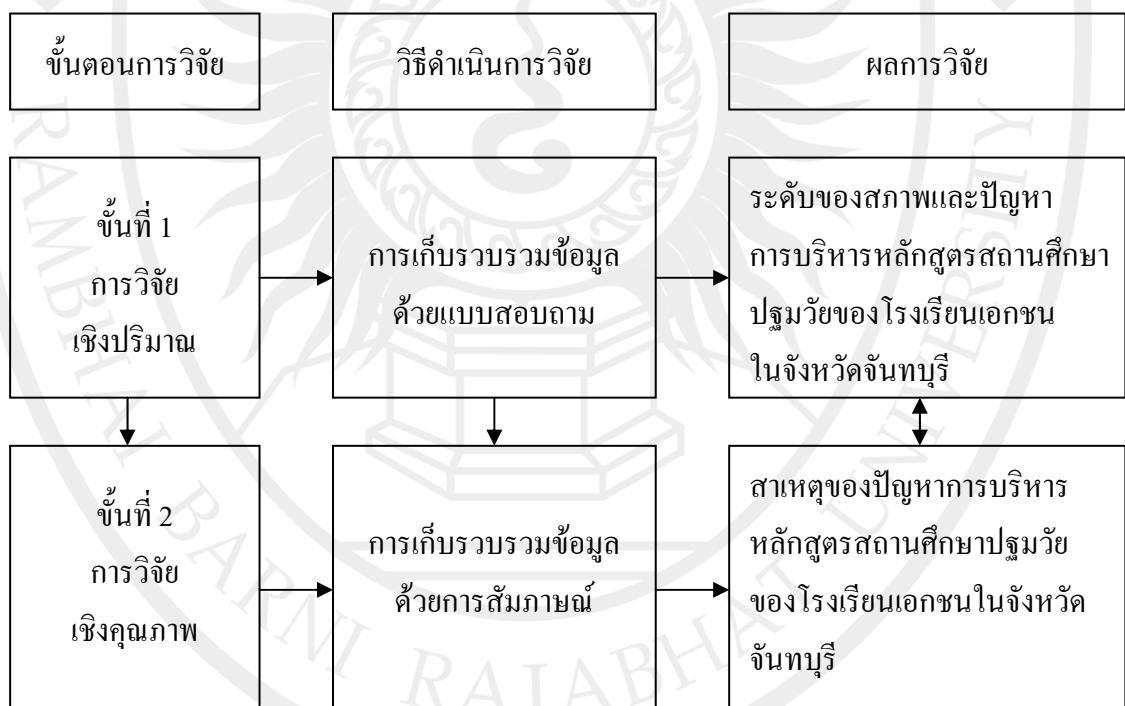
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยด้วยวิธีผสมผสานการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดจันทบุรี โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) ด้วยแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ จากนั้นนำข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ได้มาสังเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ขั้นที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

แสดงภาพรวมของการวิจัยครั้งนี้ ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงขั้นตอนการวิจัย

มีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยทั้งหมด ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ ดำเนินการดังนี้

การดำเนินการวิจัยในขั้นนี้ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดจันทบุรี มีรายละเอียดการดำเนินงานแยกนำเสนอเป็นหัวข้อ ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ประชากร คือผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2551 จำนวน 17 โรงเรียน

โดยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการระดับปฐมวัย จำนวน 1 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 1 คน ทั้งหมด 51 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจัดแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ

สำหรับรายละเอียดในการสร้างเครื่องมือ และตรวจสอบคุณภาพ ดำเนินการดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษารวบรวมความรู้จากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

1.2 ผู้วิจัยศึกษากรอบแนวคิดของกรมวิชาการในประเด็นการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ซึ่งประกอบด้วย 7 ภารกิจ คือ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

4) การนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ 5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล 6) การสรุปผลการดำเนินงาน และ 7) การปรับปรุงพัฒนา

1.3 สร้างแบบสอบถามตามเอกสารที่ศึกษาค้นคว้า และตามกรอบแนวคิดในการวิจัย จำนวน 45 ข้อ โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 107) แบ่งเป็น 5 ระดับ มีความหมายดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง มีระดับของการดำเนินงาน / ระดับของปัญหาในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับของการดำเนินงาน / ระดับของปัญหาในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีระดับของการดำเนินงาน / ระดับของปัญหาในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับของการดำเนินงาน / ระดับของปัญหาในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับของการดำเนินงาน / ระดับของปัญหาในระดับน้อยที่สุด

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 นำแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจพิจารณาเบื้องต้น เกี่ยวกับรูปแบบของแบบสอบถาม เนื้อหา ภาษาและสำนวนที่ใช้

2.2 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเสร็จให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัย โดยประยุกต์ใช้สูตรค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์ (IOC : Index of item Objective Congruence) พบว่า ข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 – 1.00 (รายละเอียดในภาคผนวก ก)

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเอกชน จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

2.5 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ด้วยค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545 : 84) พบว่าแบบสอบถามด้านสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดจันทบุรี มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .31 – .87 และด้านปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดจันทบุรี มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .22 – .87 (รายละเอียดในภาคผนวก ก) และตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา พบว่ามีค่าความเชื่อมั่น ด้านการปฏิบัติ

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดจันทบุรี เท่ากับ .95 และ
ด้านปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดจันทบุรี เท่ากับ .94

2.6 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากร
เป้าหมาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับปฐมวัยในจังหวัดจันทบุรี
2. ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในการวิจัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความหมายของสภาพการดำเนินงานและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดจันทบุรี การแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูลใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2535 : 100) ผลเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง มีระดับของการดำเนินงาน / ระดับของปัญหา
ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง มีระดับของการดำเนินงาน / ระดับของปัญหา
ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง มีระดับของการดำเนินงาน / ระดับของปัญหา
ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีระดับของการดำเนินงาน / ระดับของปัญหา
ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีระดับของการดำเนินงาน / ระดับของปัญหา
ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ความถี่

1.2 ค่าร้อยละ

1.3 ค่าเฉลี่ย

1.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่า ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อรายการกับเนื้อหา (IOC) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545 : 95)

2.2 ค่าอำนาจจำแนก โดยใช้การหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545 : 84)

2.3 ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545 : 132)

ขั้นที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการดังนี้

การดำเนินการวิจัยในขั้นนี้ เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดจันทบุรี โดยเลือกศึกษาเชิงลึกกับโรงเรียนเอกชนที่มีปัญหา มากที่สุดในกลุ่มโรงเรียนเอกชนจังหวัดจันทบุรี จำนวน 3 โรงเรียน เพื่อใช้เป็นกรณีศึกษา มีรายละเอียด การดำเนินงาน แยกนำเสนอเป็นหัวข้อ ดังนี้

1. สนามวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

มีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

สนามวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนที่ใช้เป็นกรณีศึกษาในครั้งนี้ คือ โรงเรียนเอกชนในจังหวัดจันทบุรี ที่มีปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 โรงเรียน จากโรงเรียนเอกชนในจังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2551 จำนวน 17 โรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีเกณฑ์ ในการเลือกโรงเรียน คือ เป็นโรงเรียนที่มีปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย อยู่ใน ระดับสูงสุดในห้าอันดับแรก โดยพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ระดับปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย จากการวิจัยขั้นที่ 1 ของการวิจัยครั้งนี้ และเป็นโรงเรียนที่ยินดีให้ความร่วมมือ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะใช้ชื่อสมมุติ สำหรับโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน สำหรับกลุ่มผู้ให้ ข้อมูลหลักของแต่ละโรงเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการระดับปฐมวัย และครูผู้สอน ระดับปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปทุมวัยโรงเรียนเอกชนในจังหวัดจันทบุรี จำแนกตาม 7 การกิจ (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

1. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1.1 สร้างแบบสัมภาษณ์เป็นแบบไม่มีโครงสร้าง ประเด็นคำถามถึงสาเหตุของปัญหาการบริหารหลักสูตร เป็น 7 ด้าน คือ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร 4) การนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ 5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล 6) การสรุปผลการดำเนินงาน และ 7) การปรับปรุงพัฒนา

1.2 นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาและปรับปรุง

1.3 นำไปทดลองใช้สัมภาษณ์กับครูผู้สอนระดับปทุมวัย

1.4 ปรับปรุงและนำไปใช้ในการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลภาคสนาม ขั้นตอนในการเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 3 ระยะ โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. เป็นการเตรียมตัวก่อนเข้าสู่สนามวิจัยเพื่อเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของชุมชนและโรงเรียนจากเอกสารต่าง ๆ

2. เข้าพบผู้บริหารเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล โดยเปิดเผยตัวตนของผู้วิจัยในฐานะของนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เป็นบริบทของทางโรงเรียนและชุมชนโดยรอบ โดยใช้เวลาประมาณ 1 เดือน โดยเริ่มจากการศึกษาเอกสารข้อมูลพื้นฐานของทางโรงเรียน และการเดินสำรวจชุมชนโดยรอบ บริเวณภายในโรงเรียน โดยสังเกตและเข้าร่วมกิจกรรมกับทางชุมชนและทางโรงเรียน

3. เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยวิธีการพูดคุยเรื่องทั่วไปกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนชั้นปทุมวัย เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงลึกด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสร้างข้อสรุป และทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation)